

Prædiken til 4. søndag i advent 2021

Af Mette Høyer Dansøn

Salmer: 78 Blomstre som en rosegård, 117 En rose så jeg skyde, 87 Det første lys er Ordet, talt af Gud,

70 Du kom til vor runde jord, 69 Du fødtes på jord, 80 Tak og ære være Gud

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Nu kom Johannes' disciple i diskussion med en jøde om renselse, og de gik hen til Johannes og sagde: »Rabbi, han, som var hos dig på den anden side af Jordan, han, som du har vidnet om, han døber nu selv, og alle kommer til ham.« Johannes svarede: »Et menneske kan ikke tage noget som helst uden at have fået det givet fra himlen. I kan selv bevidne, at jeg sagde: Jeg er ikke Kristus, men jeg er udsendt forud for ham. Den, der har bruden, er brudgom; men brudgommens ven, som står og lytter efter ham, fyldes med glæde, når han hører brudgommen komme. Det er min glæde, og den er nu fuldkommen. Han skal blive større, jeg skal blive mindre. Den, der kommer ovenfra, er over alle; den, der er af jorden, er jordisk og taler jordisk. Den, der kommer fra himlen, er over alle; hvad han har set og hørt, det vidner han om, og ingen tager imod hans vidnesbyrd. Den, der har taget imod hans vidnesbyrd, har dermed bekræftet, at Gud er sanddru; for

han, som Gud har udsendt, taler Guds ord; Gud giver jo ikke Ånden efter mål. Faderen elsker Sønnen, og alt har han lagt i hans hånd. Den, der tror på Sønnen, har evigt liv; den, der er ulydig mod Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede bliver over ham.«

Johannesevangeliet 3,25-36

Johannes disciple kom i diskussion med en jøde om renselse. Jeg kommer tilbage til jødiske renselses ritualer, men et renselsesritual, som Johannes var kendt for, er dåben, Johannes døberer døbte mennesker, og han døbte sågar Jesus.

I dagens evangelium hører vi at Jesus også døber. Og heldigvis er dåb ikke kun knyttet til en – til Johannes døberer, men blevet det sted, hvor vi møder Gud. Hvor Gud møder os, tager os til sig, lader os blive Guds børn. Vi har en dåbsbefaling fra Jesus – Gå ud og gør alle folkeslag til mine disciple, i det I døber dem i Faderen og Sønnens og Helligåndens navn... Og vi har taget dåbsbefalingen til og i alle kristne kirker, bliver der døbt.

Når vi har dåb, så oplever vi en lille opstandelse. For vi drukner ”Den gamle Adam” og opstår som nye rensede mennesker, der er blevet døbt med vand og Helligånd.

Mange, der er i bedsteforældregenerationen, har læst Frederik Paludan-Müllers bog »Adam Homo«. Det er en gammel klassiker. Adam Homo betyder »mand« eller »menneske« i dobbelt forstand, på hebraisk og latin.

»Adam Homo« er historien om barnet, der vokser op og udvikler sig fra et uskyldigt og videbegærligt menneske til et forfængeligt menneske – den handler om mistet uskyld.

Det er et livsvilkår for mennesker, at vi mister uskyld, men i dåben får vi den mistede uskyld igen. Helt i bibelens begyndelse, i 1. Mosebog er der fortællingen om Adam, der blev skabt af Gud. Gud former Adam af ler og blæser sin livsånd ind i ham.

Adam er blevet symbol på det, der går galt mellem os og Gud, fordi han overtrådte den eneste regel, der var i Paradisets have og spiste den forbudte frugt. Menneskeheden mistede sin uskyld med Adam.

Det, der er forkert mellem os og Gud, det skal væk, og derfor siger vi, at Adam drukner i dåben... det er en lille død. Især efter at vi har afskaffet fuld neddykning, men kun hælder tre håndfulde tempereret vand på hovedet af den, der skal døbes. Men symbolikken er der! Og symbolsk oplever vi altså i dåben en lille død og en opstandelse: vi kommer ud af dåben som mennesker, hvor det, der adskiller os fra Gud, er blevet vasket væk og ”druknet”.

Vi får lov til at komme ud af dåben, uskyldige igen, og med Helligånden til at vejlede os og være os nær. Ny-rensede i dåben. I dåbsritualet bliver det udtrykt som, at vi får ”syndernes forladelse”.

Dåben er et lille opstandelsesmirakel i vores liv.

Vi øser vand med glæde af frelsens kilde.

Vi siger ”ja” til Gud, og Gud siger i dåben ”ja” til os.

I dagens evangelium er Johannes disciple lidt fortørnede over, at Jesus er begyndt at døbe. ..og ikke nok med det, han tiltrækker flere mennesker end Johannes. Folk kommer til ham. Er Jesus uønsket konkurrence?

Men Johannes er ikke jaloux. Alt er som det skal være. Johannes har vidnet om Jesus og banet vejen for ham, og nu er Jesus i gang og Johannes er lykkelig over, at folk tager hen og lytter til Jesus og lader sig døbe af ham.

Folk lod sig rense og lod synden forsvinde. I mødet med Jesus – de fik deres uskyld tilbage.

Før Jesus døbte, og før Johannes døbte, der var der noget der mindede om dåb.

Jøderne har en lang tradition med renselsesbade. – De såkaldte ”Mikveh”. En mikveh er et dybt stenkar, som fyldes op med regnvand. I ortodokse menigheder er mikveh'en ofte kønsopdelt. Nogle ortodokse kvinder går i kvinde-mikveh aftenen inden de skal giftes, og nogle gør det også én gang om måneden, i forbindelse med deres menstruationscyklus.

Der er ortodokse mænd som går i mikveh hver dag, og nogle som gør det hver fredag før sabbatten begynder. I nogle jødiske samfund, er det almindeligt at gøre det inden Jom Kippur, som er den store forsoningsfest. Det er et krav at gå i mikveh, som afslutningen på den jødiske konverteringproces. Her er badet med til at markere en ny begyndelse og er en slags spirituel genfødsel.

Det minder ret meget om dåb. Og det må være i de steder, hvor de var noget nyt i forhold til mikvehen, at Johannes disciple er kommet op og diskutere om renselse med en jøde.

Noget, der adskiller sig fra mikveh og den måde vi i dag praktiserer dåb er, at der ved dåb ikke kræves fuld neddykning, og at vi ikke behøver at gøre det mere en gang i livet... Men der hvor den store forskel er, er ved de ord, der følger med badet. Vi døber i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Og så er dåb altså ikke sådant en renselse, der vasker snavs væk, eller gør en parat til at gå ud blandt andre efter en menstruation – (som jo

også viser et andet kvindesyn, end det vi har) – nej, når vi renses i dåben, så er der meget mere på spil.

Vi dør! Vi opstår! Vi får fællesskab med den treenige Gud.

Der er ingen konkurrence mellem Johannes og Jesus. De vil det samme med dåben. – De vil knytte folk til Jesus, og derfor er Johannes ikke ked af at miste kunder, men glad som en ægte ven er det på sin bedste vens bryllupsdag.

Det er ved at være den tid, hvor folk skal lære Jesus at kende.

Vi er i dag på 4. søndag i advent. Vi er ved at være klar til at tage imod Jesus. At gå fra forberedelse, fra advent, fra Johannes, - til Jesus, til jul. Vi er ved at være klar.

Men inden vi er helt klar, så kan vi være med ved et andet renselsesritual, som vi praktiserer i kirken. Et vi gentager hver søndag. Vi kan gå til nadver og modtage renselsen ikke med vand, men med blod.

Vi kan ihukomme det alvorlige, at det er døden, der lukker vejen op til opstandelsen.

Men før vi skal dø, så skal vi leve! Før Jesus skulle dø og fare til himmels igen efter sin opstandelse, skal han fødes og være menneske på jorden.

Det er snart jul.

Er du klar til at tage imod?

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed

Amen